

21994A1223(17)

L 336/214

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

23.12.1994.

LĪGUMS PAR AR TIRDZNIECĪBU SAISTĪTĀM INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA TIESĪBĀM (IESKAITOT KONTRAFAKTĪVU PREČU TIRDZNIECĪBU)

DALĪBVALSTIS,

VĒLOTIES samazināt izkropļojumus un kavēkļus starptautiskajā tirdzniecībā un ievērojot nepieciešamību veicināt efektīvu un adekvātu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, kā arī garantēt, lai pasākumi un procedūras intelektuālā īpašuma tiesību realizācijas nodrošināšanai paši nekļūtu par barjerām likumīgai tirdzniecībai;

ATZĪSTOT nepieciešamību līdz ar to izstrādāt jaunus likumus un disciplīnas attiecībā uz:

- a) 1994. gada GATT pamatprincipu un attiecīgu starptautisko līgumu vai konvenciju, kas regulē intelektuālā īpašuma tiesības, piemērojamību;
- b) adekvātu standartu un principu nodrošināšanu jautājumā par intelektuālā īpašuma tiesību ar tirdzniecību saistīto aspektu pieejamību, darbības sfērām un izmantošanu;
- c) efektīvu un piemērotu līdzekļu nodrošināšanu, lai īstenotu ar tirdzniecību saistītās intelektuālā īpašuma tiesības, ņemot vērā atšķirības nacionālajās tiesību sistēmās;
- d) efektīvu un ātru procedūru nodrošināšanu starpvaldību strīdu daudzpusējai novēršanai un izšķiršanai un
- e) pārejas pasākumiem, kuru mērķis ir maksimāla līdzdalība sarunu rezultātu īstenošanā;

ATZĪSTOT nepieciešamību pēc principu, likumu un disciplīnu daudzpusējas sistēmas, kas nodarbojas ar viltotu preču starptautisko tirdzniecību;

ATZĪSTOT, ka intelektuālā īpašuma tiesības ir privāttiesības;

ATZĪSTOT nacionālo intelektuālā īpašuma aizsardzības sistēmu sabiedriskās politikas pamatmērķus, ieskaitot uzdevumus attīstības un tehnoloģijas jomā;

ATZĪSTOT arī vismazāk attīstīto dalībvalstu īpašās vajadzības pēc maksimālas elastības likumu un noteikumu īstenošanā šajās valstīs, kas tām ļautu radīt veselīgu un dzīvotspējīgu tehnoloģisko bāzi;

UZSVĒROT, cik nozīmīgas spriedzes mazināšanai ir padziļinātas saistības risināt strīdus par ar tirdzniecību saistītiem intelektuālā īpašuma tiesību jautājumiem ar daudzpusējas procedūras starpniecību;

VĒLOTIES izveidot savstarpējas sadarbības attiecības starp PTO un Pasaules Intelektuālā īpašuma organizāciju (šajā līgumā sauktu par WIPO), kā arī citām kompetentām starptautiskām organizācijām;

VIENOJAS PAR SEKOJOŠO:

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOSACĪJUMI UN PAMATPRINCIPI

1. pants

Pienākumu būtība un darbības sfēra

1. Dalībvalstis īsteno šā līguma nosacījumus. Dalībvalstis var (bet tas nav to pienākums) nodrošināt savos likumos daudz izvērstāku

aizsardzību, nekā to prasa šis līgums, ar nosacījumu, ka šāda aizsardzība nav pretrunā ar šā līguma nosacījumiem. Dalībvalstis ir tiesīgas savas tiesību sistēmas un prakses ietvaros brīvi izvēlēties piemērotas šā līguma prasību izpildes metodes.

2. Šā līguma nolūkiem termins "intelektuālais īpašums" attiecas uz visām intelektuālā īpašuma kategorijām, ko regulē II nodaļas 1.–7.sadaļa.

3. Dalībvalstis apņemas izturēties pret citu dalībvalstu pilsoņiem saskaņā ar šā līguma prasībām ⁽¹⁾. Attiecīgo intelektuālā īpašuma tiesību gadījumā citu dalībvalstu pilsoņi tiek uztverti kā fiziskas vai juridiskas personas, kuras atbilst tiem tiesiskās aizsardzības piemērojamības kritērijiem, ko paredz Parīzes Konvencija (1967), Bernes Konvencija (1971), Romas Konvencija un Līgums par intelektuālo īpašumu attiecībā uz integrālajām shēmām, gadījumā, ja visas Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) dalībvalstis ir šo konvenciju dalībvalstis ⁽²⁾. Jebkura dalībvalsts, kas izmanto iespējas, ko sniedz Romas Konvencijas 5. panta 3. punkts vai 6. panta 2. punkts, saskaņā ar šo pantu prasībām par to Ar tirdzniecību saistīto intelektuālā īpašuma tiesību padomei (TRIPS padomei).

2. pants

Intelektuālā īpašuma konvencijas

1. Attiecībā uz šā līguma II, III un IV nodaļu dalībvalstis ievēro Parīzes Konvencijas (1967) 1.–12. un 19. pantu.

2. Nevienš šā līguma I–IV nodaļas nosacījums neierobežo pastāvošās saistības, ko dalībvalstis varētu būt uzņēmušās viena pret otru saskaņā ar Parīzes Konvenciju, Bernes Konvenciju, Romas Konvenciju un Līgumu par intelektuālo īpašumu attiecībā uz integrālajām shēmām.

3. pants

Nacionālais režīms

1. Katra dalībvalsts piešķir citu dalībvalstu pilsoņiem režīmu, kas ir ne mazāk labvēlīgs kā tas, ko tā piešķir saviem pilsoņiem

⁽¹⁾ Ja šis līgums atsaucas uz "pilsoņiem", tad atsevišķas muitas teritorijas – PTO dalībvalsts gadījumā ar tiem jāsaprot tādas fiziskas vai juridiskas personas, kuras pastāvīgi dzīvo vai kuras reāli veic rūpniecisku vai komerciālu uzņēmējdarbību šajā muitas teritorijā.

⁽²⁾ Šajā līgumā ar "Parīzes Konvenciju" tiek apzīmēta Parīzes Konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, bet "Parīzes Konvencija (1967)" attiecas uz šīs Konvencijas 1967. gada 14. jūlija Stokholmas Aktu. "Bernes Konvencija" apzīmē Bernes Konvenciju par literāru un mākslas darbu aizsardzību, bet "Bernes Konvencija (1971)" attiecas uz šīs Konvencijas 1971. gada 24. jūlija Parīzes Aktu. Ar "Romas Konvenciju" jāsaprot 1961. gada 26. oktobrī Romā pieņemtā Starptautiskā konvencija par izpildītāju, fonogrammu producentu un radioraidījumu organizāciju aizsardzību. "Līgums par intelektuālo īpašumu attiecībā uz integrālajām shēmām" (IPIC Līgums) attiecas uz 1989. gada 26. maijā Vašingtonā pieņemto Līgumu par intelektuālo īpašumu attiecībā uz integrālajām shēmām. Ar "PTO Līgumu" ir domāts PTO dibināšanas līgums.

attiecībā uz intelektuālā īpašuma aizsardzību ⁽³⁾, atbilstoši izņēmumiem, kas jau attiecīgi paredzēti Parīzes Konvencijā (1967), Bernes Konvencijā (1971), Romas Konvencijā un Līgumā par intelektuālo īpašumu attiecībā uz integrālajām shēmām. Attiecībā uz izpildītājiem, fonogrammu producentiem un radioraidījumu organizācijām šī saistība ir spēkā vienīgi uz tiesībām, ko nosaka šis līgums. Jebkura dalībvalsts, kas saskaņā ar attiecīgajiem nosacījumiem izmanto Bernes Konvencijas (1971) 6. pantā vai Romas Konvencijas 16. panta 1.b) punktā fiksētās iespējas, par to informē TRIPS padomi.

2. Dalībvalstis var izmantot izņēmuma gadījumus, ko attiecībā uz tiesvedību un administratīvajām procedūrām rezervē iepriekšējais 1. punkts (ieskaitot dienesta adreses noteikšanu vai pārstāvja nozīmēšanu kādas dalībvalsts jurisdikcijas ietvaros), bet vienīgi tad, ja šādi izņēmumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu to likumu un noteikumu ievērošanu, kuri nav pretrunā ar šā līguma nosacījumiem un ja šāda prakse netiek piemērota tādā veidā, ka tiek radīti slēpti ierobežojumi tirdzniecībai.

4. pants

Vislielākās labvēlības režīms

Attiecībā uz intelektuālā īpašuma aizsardzību jebkuras priekšrocības, labvēlība, privilēģijas vai imunitāte, ko kāda dalībvalsts piešķir jebkuras citas valsts pilsoņiem, nekavējoties un bez jebkādiem nosacījumiem tiek piešķirta visu citu dalībvalstu pilsoņiem. Šis pienākums neattiecas uz jebkurām dalībvalstu piešķirtām priekšrocībām, labvēlību, privilēģijām vai imunitāti, kas:

- a) izriet no vispārēja rakstura starptautiskiem līgumiem par juridisko palīdzību un likumu realizācijas nodrošināšanu, bet nav specifiski ierobežotas uz intelektuālā īpašuma aizsardzību;
- b) piešķirtas atbilstoši Bernes Konvencijas (1971) vai Romas Konvencijas nosacījumiem, nosakot, ka piešķirtais režīms funkcionē nevis kā nacionālais režīms, bet gan kā režīms, kas piešķirts kādā citā valstī;

⁽³⁾ Šā Līguma 3. un 4. pantā "aizsardzība" ietver jautājumus, kas skar intelektuālā īpašuma tiesību pieejamību, iegūšanu, apjomu, uzturēšanu un realizācijas nodrošināšanu, kā arī tos jautājumus, kas ietekmē to intelektuālā īpašuma tiesību lietošanu, kas īpaši minētas šajā līgumā.

- c) attiecas uz izpildītāju, fonogrammu producentu un radioraidījumu organizāciju tiesībām, ko neparedz šis līgums;
- d) izriet no starptautiskajiem līgumiem, kas saistīti ar intelektuālā īpašuma aizsardzību, kuri stājušies spēkā pirms PTO dibināšanas līguma stāšanās spēkā, ar nosacījumu, ka par šādiem līgumiem ir informēta TRIPS padome un ka tie nerada patvarīgu vai neattaisnotu diskrimināciju pret citu dalībvalstu pilsoņiem.

5. pants

Daudzpusējie līgumi par aizsardzības iegūšanu vai uzturēšanu

Saistības, kas minētas 3. un 4. pantā, neattiecas uz procedūrām, ko paredz daudzpusējie līgumi, kas noslēgti WIPO aizbildniecībā un skar intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības iegūšanu vai uzturēšanu.

6. pants

Tiesību izsmelšana

Strīdu noregulēšanai saskaņā ar šo līgumu atbilstoši iepriekšminētajiem 3. un 4. panta nosacījumiem nekas šajā līgumā netiek izmantots, lai risinātu jautājumu par intelektuālā īpašuma tiesību izsmelšanu.

7. pants

Mērķi

Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai un realizācijas nodrošināšanai jādod ieguldījums tehnoloģisko izgudrojumu veicināšanā un tehnoloģijas tālākā izplatīšanā, lai palielinātu ražotāju un tehnoloģisko zināšanu izmantotāju abpusēju izdevīgumu un tādā veidā sekmētu sociālo un ekonomisko labklājību, kā arī tiesību un pienākumu līdzsvarošā.

8. pants

Principi

1. Formulējot vai grozot savus likumus un noteikumus, dalībvalsts var veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai aizsargātu sabiedrības veselību un uzturu un veicinātu sabiedrības interesi par sektoriem, kas ir vitāli svarīgi tās sociāli ekonomiskajai un tehnoloģiskajai attīstībai, – ar nosacījumu, ka tādi pasākumi atbilst šā līguma nosacījumiem.

2. Var būt nepieciešami attiecīgi pasākumi, lai novērstu intelektuālā īpašuma tiesību ļaunprātīgu izmantošanu no tiesību īpašnieku puses vai tādas prakses izmantošanu, kas nepamatoti ierobežo tirdzniecību vai negatīvi ietekmē tehnoloģijas izplatīšanu starptautiskā mērogā (ar nosacījumu, ka tādi pasākumi atbilst šā līguma nosacījumiem).

II NODAĻA

INTEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA TIESĪBU PIEEJAMĪBAS, DARBĪBAS SFĒRU UN IZMANTOŠANAS STANDARTI

1. sadaļa

Autortiesības un ar tām saistītās tiesības

9. pants

Saistība ar Bernes Konvenciju

1. Dalībvalstis ievēro Bernes Konvencijas (1971) 1.–21. panta un tās pielikuma prasības. Tomēr šis līgums dalībvalstīm nedod tiesības vai neuzliek pienākumus attiecībā uz tiesībām, kas fiksētas šīs Konvencijas 6.bis pantā vai tiesībām, kas atvasinātas no tā.

2. Autortiesību aizsardzība tiek attiecināta arī uz izteicieniem, bet ne uz idejām, procedūrām, darba metodēm vai matemātiskām koncepcijām kā tādām.

10. pants

Datorprogrammas un datu apkopojumi

1. Datorprogrammas (gan tradicionālās (*source code*) vai objektorientētās (*object code*)) tiek aizsargātas kā literāri darbi saskaņā ar Bernes Konvenciju (1971).

2. Datu apkopojumi vai citi materiāli (gan izmantojami ar datora starpniecību, gan arī kādas citas formas), kas to satur izvēles vai izkārtojuma dēļ veido intelektuāli radošas vērtības, tiek aizsargātas kā tādas. Šāda aizsardzība, kas neattiecas uz pašiem datiem vai materiāliem, nekaitē nekādām autortiesībām, kas nostiprinātas attiecībā uz pašiem datiem vai materiāliem.

11. pants

Nomas tiesības

Vismaz attiecībā uz datorprogrammām un kinematogrāfijas darbiem dalībvalsts nepiešķir autoriem un viņu tiesību pārmantotājiem tiesības atļaut vai aizliegt to autordarbu oriģinālu

vai kopiju publisku komerciālu iznomāšanu. Dalībvalsts tiek atbrīvota no šīm saistībām attiecībā uz kinematogrāfijas darbiem, ja vien iznomāšana nav novedusi pie plaši izplatītas šādu darbu kopēšanas, kas materiāli mazina ekskluzīvās reproducēšanas tiesības, kuras šajā dalībvalstī ir garantētas autoriem un viņu tiesību pārmantotājiem. Attiecībā uz datorprogrammām šīs saistības neattiecas uz nomu, ja pati programma nav būtisks nomas objekts.

12. pants

Aizsardzības termiņš

Gadījumos, kad darba (izņemot foto vai lietišķās mākslas darba) aizsardzības termiņš tiek aprēķināts, pamatojoties uz kādu citu principu, nevis fiziskās personas dzīves laiku, šāds termiņš ir vismaz 50 gadu no atļautās publikācijas kalendārā gada beigām vai, ja 50 gadu laikā kopš darba radīšanas šāda atļauta publikācija nav notikusi, tad 50 gadus no darba radīšanas kalendārā gada beigām.

13. pants

Ierobežojumi un izņēmumi

Noteiktos īpašos gadījumos dalībvalstis ievēro ierobežojumus vai izņēmumus attiecībā uz ekskluzīvām tiesībām, ja tas nav konfliktā ar darba normālu ekspluatāciju un bez iemesla nekaitē tiesību īpašnieka likumīgajām interesēm.

14. pants

Izpildītāju, fonogrammu producentu un radoraidījumu organizāciju aizsardzība

1. Attiecībā uz sava izpildījuma ierakstīšanu fonogrammā izpildītājiem ir iespēja novērst šādas darbības, ja tās veiktas bez viņu atļaujas: viņu neierakstītā izpildījuma ierakstīšanu un šāda ieraksta reproducēšanu. Izpildītājiem ir iespēja novērst arī šādas darbības, kas veiktas bez viņu atļaujas: bezkabeļu pārraides un viņu izpildījuma publiskas tiešraides.

2. Fonogrammu producentiem ir tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu viņu fonogrammu reproducēšanu.

3. Radoraidījumu organizācijām ir tiesības aizliegt sekojošas darbības, ja tās veiktas bez viņu atļaujas: ierakstīšana, ierakstu reproducēšana, radoraidījumu tālāka bezkabeļu pārraidīšana, kā arī

identisku televīzijas pārraižu publiska izplatīšana. Ja dalībvalstis radoraidījumu organizācijām nepiešķir šādas tiesības, tās pārraižu jautājumā autortiesību īpašniekiem dod iespēju novērst iepriekšminētās darbības saskaņā ar Bernes Konvencijas (1971) nosacījumiem.

4. 11. panta nosacījumi attiecībā uz datorprogrammām ir spēkā *mutatis mutandis* attiecībā uz fonogrammu producentiem un jebkuriem citiem fonogrammu tiesību īpašniekiem atbilstoši valstu likumiem. Ja 1994. gada 15. aprīlī dalībvalstī ir spēkā tiesību īpašnieku objektīvas kompensācijas sistēma attiecībā uz fonogrammu nomu, tā var saglabāt šādu sistēmu ar nosacījumu, ka fonogrammu komerciālā noma nerada materiālu zaudējumu tiesību īpašniekiem, kam pieder reproducēšanas ekskluzīvās tiesības.

5. Aizsardzības termiņš, ko šis līgums garantē izpildītājiem un fonogrammu producentiem, ilgst vismaz līdz 50 gadu perioda beigām, skaitot no tā kalendārā gada beigām, kurā noticis ieraksts vai izpildījums. Aizsardzības termiņš, kas tiek atvēlēts atbilstoši 3. punktam, ilgst vismaz 20 gadu no tā kalendārā gada beigām, kad notikusi pārraide.

6. Jebkura dalībvalsts attiecībā uz tiesībām, ko tai piešķir 1., 2. un 3. punkts, var izvirzīt nosacījumus, ierobežojumus, izņēmumus un iebildumus, ciktāl to atļauj Romas Konvencija. Tomēr attiecībā uz izpildītāju un fonogrammu producentu tiesībām fonogrammās spēkā ir arī Bernes Konvencijas (1971) 18. panta nosacījumi (*mutatis mutandis*).

2. sadaļa

Preču zīmes

15. pants

Aizsargājamais saturs

1. Jebkura zīme vai jebkura zīmju kombinācija, kas dod iespēju atšķirt viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem, var veidot preču zīmi. Šādām zīmēm, piemēram, vārdiem, kas ietver personu vārdus, burtus, skaitļus, figurālus elementus un krāsu kombinācijas, kā arī jebkurai šādu zīmju kombinācijai ir tiesības tikt reģistrētai par preču zīmi. Ja zīmes ir tādas, kas pēc savām īpašībām nedod iespēju izšķirt attiecīgās preces vai pakalpojumus, dalībvalstis reģistrāciju var padarīt atkarīgu no atšķirtspējas, kas iegūtas to lietošanas gaitā. Dalībvalstis kā reģistrācijas nosacījumu var pieprasīt to, lai zīmes būtu vizuāli uztveramas.

2. 1. punkts nav jāsaprot kā tāds, kas attur dalībvalsti no preču zīmes reģistrācijas noraidīšanas uz citu iemeslu pamata, ar nosacījumu, ka tie nemazina Parīzes Konvencijas (1967) nosacījumu nozīmi.

3. Dalībvalstis var padarīt reģistrācijas iespējas atkarīgas no zīmes lietošanas. Tomēr faktiskā preču zīmes lietošana nav iemesls reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai. Pieteikumu nevar atteikt, vienīgi pamatojoties uz to, ka vēl trīs gadus pēc pieteikuma iesniegšanas nav notikusi plānotā zīmes lietošana.

4. Preču vai pakalpojumu raksturs, kuriem piemērojama preču zīme, nekādā gadījumā nevar radīt šķēršļus preču zīmes reģistrācijai.

5. Dalībvalstis publicē katru preču zīmi vai nu pirms tās reģistrēšanas, vai arī nekavējoties pēc tās reģistrācijas un nodrošina pietiekošas iespējas iesniegt lūgumus anulēt šo reģistrāciju. Turklāt dalībvalstis var dot iespēju iepriekš iebilst pret preču zīmes reģistrāciju.

16. pants

Piešķirtās tiesības

1. Reģistrētas preču zīmes īpašniekam ir ekskluzīvas tiesības neļaut visām trešajām pusēm, kuras nav saņēmušas īpašnieka piekrišanu, no identisku vai līdzīgu preču zīmju vai pakalpojumu zīmju izmantošanas tādu preču vai pakalpojumu tirdzniecībā, kas ir identiski vai līdzīgi tām, attiecībā uz kurām ir reģistrēta konkrētā preču zīme, ja šāda lietošana varētu izraisīt iespējamu neskaidrību. Ja identiskām precēm vai pakalpojumiem tiek izmantotas identiskas zīmes, ir iespējama neskaidra situācija. Iepriekšminētās tiesības nekaitē nevienām pastāvošām pirmtiesībām, kā arī neietekmē dalībvalstu iespējas piešķirt tiesības, pamatojoties uz zīmes lietošanu.

2. Parīzes Konvencijas (1967) 6.bis pants ir spēkā (*mutatis mutandis*) attiecībā uz pakalpojumiem. Lai noteiktu, vai preču zīme ir vispārzināma, dalībvalstis ņem vērā zināšanas par preču zīmi attiecīgajā sabiedrības daļā, ieskaitot zināšanas attiecīgajā dalībvalstī, kas ir iegūtas preču zīmes reklāmas kampaņas rezultātā.

3. Parīzes Konvencijas (1967) 6.bis pants ir spēkā (*mutatis mutandis*) attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kas nav līdzīgi tiem, attiecībā uz kuriem preču zīme ir reģistrēta, ar nosacījumu, ka šīs preču zīmes lietošana saistībā ar šīm precēm vai pakalpojumiem varētu norādīt uz saistību starp šīm precēm vai pakalpojumiem un reģistrētās preču zīmes īpašnieku un ar nosacījumu, ka šādas lietošanas rezultātā varētu ciest reģistrētās preču zīmes īpašnieka intereses.

17. pants

Izņēmumi

Dalībvalstis var noteikt ierobežotus izņēmumus attiecībā uz tiesībām, ko piešķir preču zīme, – tādas kā aprakstošo terminu godīga lietošana, ar nosacījumu, ka šādu izņēmumu gadījumā tiek ievērotas preču zīmes īpašnieka un trešo pušu likumīgās intereses.

18. pants

Aizsardzības termiņš

Preču zīmes sākotnējā reģistrācija un katra reģistrācijas atjaunošana ir spēkā uz laiku, kas nav mazāks par septiņiem gadiem. Preču zīmes reģistrācijas atjaunošanas reižu skaits nav ierobežots.

19. pants

Izmantošanas prasības

1. Ja, lai saglabātu reģistrāciju, tiek pieprasīta izmantošana, reģistrāciju var atcelt vienīgi pēc vismaz trīs gadus ilga, nepārtraukta zīmes neizmantošanas perioda, ja vien preču zīmes īpašnieks neuzrāda pamatotus iemeslus, kādēļ ir pastāvējuši šķēršļi šādi izmantošanai. Apstākļi, kas rodas neatkarīgi no preču zīmes īpašnieka gribas un kas rada šķēršļus preču zīmes izmantošanai, piemēram, importa ierobežojumi vai citas valdības prasības attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kurus aizsargā konkrētā preču zīme, tiek atzīti kā pamatoti iemesli zīmes neizmantošanai.

2. Gadījumā, ja preču zīmi izmanto kāda cita persona, bet šo rīcību kontrolē zīmes īpašnieks, tas atzīstams kā preču zīmes izmantošana reģistrācijas saglabāšanas nolūkā.

20. pants

Citas prasības

Preču zīmes lietošana tirdzniecībā netiek neattaisnoti kavēta ar īpašām prasībām, piemēram, lietošana kopā ar citu preču zīmi, lietošana kādā īpašā formā vai lietošana tādā veidā, kas ir nevēlams tās spējai atšķirt viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem. Tas neizslēdz prasību, kas nosaka tādas preču zīmes lietošanu, kura identificē uzņēmumu, kas ražo preces vai pakalpojumus līdztekus tādai preču zīmei (bet bez saistības ar to), kas atšķir attiecīgās šā uzņēmuma specifiskās preces vai pakalpojumus.

21. pants

Licencēšana un tālāknodešana

Dalībvalstis var noteikt preču zīmju licencēšanas un tālāknodešanas apstākļus, ar to saprotot, ka preču zīmju obligātā licencēšana netiek pieļauta un ka reģistrētas preču zīmes īpašniekam ir tiesības pārrakstīt preču zīmi ar vai bez attiecīgā, ar zīmi saistītā biznesa nodešanas zīmes jaunajam lietotājam.

3. sadaļa

Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes

22. pants

Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzība

1. Šajā līgumā ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm tiek saprastas norādes, kas identificē precī, kura izgatavota kādas dalībvalsts teritorijā vai šīs teritorijas reģionā vai vietā, kur preces noteiktā kvalitāte, reputācija vai citas īpašības ir būtiski saistāmas ar tās ģeogrāfisko izcelsmi.

2. Attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm dalībvalstis nodrošina ieinteresētās puses ar likumīgiem līdzekļiem, lai novērstu:

a) jebkuru tādu līdzekļu izmantošanu preču noformēšanā vai prezentācijā, kas norāda vai uzvedina uz domām, ka minētā prece cēlusies ģeogrāfiskajā teritorijā, kas nav patiesā preces izcelsmes vieta, tā ka sabiedrība tiek maldināta attiecībā uz preces ģeogrāfisko izcelsmi;

b) jebkuru lietošanu, kas ir negodīgas konkurences piemērs Parīzes Konvencijas (1967) 10.bis panta nozīmē.

3. Dalībvalsts, ja tās likumdošanas akti to atļauj vai ja kāda ieinteresētā puse to pieprasa, *ex officio* atsaka vai atzīst par nederīgu tādas preču zīmes reģistrāciju, kura satur vai kura sastāv no ģeogrāfiskas izcelsmes norādes attiecībā uz precēm, kuru izcelsme nav saistīta ar norādīto teritoriju, un, ja izcelsmes norādes lietošanai preču zīmē šādām precēm šajā dalībvalstī ir tāds raksturs, kas maldina sabiedrību par patieso izcelsmes vietu.

4. Aizsardzība saskaņā ar 1., 2. un 3. punktu tiek piemērota pret ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kas, lai arī ir burtiski patiesi attiecībā uz teritoriju, reģionu vai vietu, kurā preces ir izgatavotas, sabiedrībai rada nepareizu iespaidu, ka preces rodas citā teritorijā.

23. pants

Papildu aizsardzība vīnu un spirtoto dzērienu ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm

1. Katra dalībvalsts nodrošina likumīgus līdzekļus ieinteresētajām pusēm, lai novērstu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes lietošanu, vīnus identificējot kā vīnus, kas nav izgatavoti tajā vietā, kas uzrādīta konkrētajā ģeogrāfiskajā norādē, spirtotos dzērienus identificējot kā spirtotos dzērienus, kas patiesībā nav radušies vietā, kas uzrādīta konkrētajā ģeogrāfiskajā norādē, pat ja preču patiesā izcelsme tiek norādīta vai ģeogrāfiskā norāde tiek lietota tulkojumā vai tiek lietota kopā ar tādiem izteicieniem kā "veids", "tips", "stils", "imitācija" vai tamlīdzīgi⁽¹⁾.

2. Tādas preču zīmes reģistrācija vīniem, kura satur vai sastāv no ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas identificē vīnus, vai spirtotiem dzērieniem, saturot vai sastāvot no ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas identificē spirtotos dzērienus, tiek atteikta vai atzīta par nederīgu *ex officio*, ja dalībvalsts likumdošanas akti to ļauj vai ja kāda ieinteresētā puse to lūdz, attiecībā uz vīniem vai spirtotiem dzērieniem, kuriem nav šādas izcelsmes.

3. Homonīmu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu gadījumā attiecībā uz vīniem aizsardzība tiek sniegta katrai norādei atbilstoši 22. panta 4. punkta nosacījumiem. Katra dalībvalsts nosaka praktiskos nosacījumus, saskaņā ar kuriem konkrētās homonīmās norādes tiek atšķirtas viena no otras, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt objektīvu attieksmi pret attiecīgajiem ražotājiem un novērst patērētāju maldināšanu.

4. Lai atvieglotu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību vīniem, TRIPS padomē norisinās sarunas attiecībā uz vīnu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu notifikācijas un reģistrācijas daudzpusējas sistēmas izveidošanu, kuru aizsardzība ir likumiska tajās dalībvalstīs, kuras piedalās šajā sistēmā.

24. pants

Starptautiskās sarunas: izņēmumi

1. Dalībvalstis vienojas sākt sarunas, kuru mērķis ir palielināt atsevišķu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību saskaņā ar 23. pantu. Tālākminētā 4.–8. punkta nosacījumus dalībvalstis neizmanto, lai atteiktos no sarunām vai divpusēju un daudzpusēju līgumu slēgšanas. Šādu sarunu kontekstā dalībvalstis apņemas izskatīt šo nosacījumu turpmāku piemērojamību attiecībā uz

(1) Neskatoties uz 42. panta pirmo teikumu, dalībvalstis va, attiecībā uz šīm saistībām to vietā nodrošināt likuma realizāciju ar administratīvu pasākumu palīdzību.

atsevišķām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, kuru lietošana būtu šādu sarunu priekšmets.

2. TRIPS padome kontrolē šīs sadaļas nosacījumu piemērošanu; pirmā pārbaude notiks divu gadu laikā pēc PTO līguma stāšanās spēkā. Jebkuram jautājumam, kas ietekmē saistību ievērošanu saskaņā ar šiem nosacījumiem, var tikt pievērsta padomes uzmanība, kura pēc dalībvalsts lūguma konsultējas ar jebkuru dalībvalsti vai dalībvalstīm par attiecīgo jautājumu, kurā nav bijis iespējams rast apmierinošu risinājumu divpusēju vai plurilaterālu konsultāciju ceļā starp attiecīgajām dalībvalstīm. Padome veic šādu darbību, tā kā var panākt vienošanos par šīs sadaļas darbības veicināšanu un tās mērķu pilnveidošanu.

3. Īstenojot šo sadaļu, dalībvalsts neierobežo to ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, kas šajā dalībvalstī pastāvēja neilgi pirms PTO līguma stāšanās spēkā.

4. Nekas šajā sadaļā neprasa no dalībvalsts novērst citas dalībvalsts noteiktas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes ilgstošu vai līdzīgu lietošanu, kas identificē vīnus vai spirtotos dzērienus saistībā ar jebkura tās pilsoņa vai pastāvīgā iedzīvotāja precēm vai pakalpojumiem, kuri ir ilgstoši lietojuši šo ģeogrāfiskās izcelsmes norādi attiecībā uz tām pašām vai ar saistītām precēm vai pakalpojumiem šīs dalībvalstis teritorijā vai nu a) vismaz 10 gadus pirms 1994. gada 15. aprīļa, vai b) labticīgi pirms šā datuma.

5. Ja preču zīme ir tikusi labticīgi piemērota vai reģistrēta vai ja labticīgi ir iegūtas tiesības uz preču zīmi, vai:

a) pirms šo nosacījumu piemērošanas datuma šajā dalībvalstī, kā noteikts VI nodaļā; vai

b) pirms ģeogrāfiskās izcelsmes norāde ir aizsargāta tās izcelsmes valstī;

tad pasākumi, kas pieņemti, lai īstenotu šīs sadaļas prasības, nekavē tiesības uz preču zīmes reģistrāciju vai tās derīgumu, vai tiesībām lietot šo preču zīmi, pamatojoties uz to, ka šāda preču zīme ir identiska vai līdzīga ģeogrāfiskās izcelsmes norādei.

6. Šī sadaļa neuzliek par pienākumu dalībvalstij piemērot tos šīs sadaļas nosacījumus attiecībā uz jebkuras citas dalībvalstis ģeogrāfiskās izcelsmes norādi precēm vai pakalpojumiem, kuriem attiecīgā norāde ir identiska ar terminu, kas šīs dalībvalsts teritorijā sarunvalodā parasti tiek lietots kā vispārpieņemts apzīmējums šāda veida precēm vai pakalpojumiem. Dalībvalstij netiek uzlikts

pienākums piemērot šīs sadaļas nosacījumus pret jebkuras citas dalībvalsts ģeogrāfiskās izcelsmes norādi attiecībā uz vīna produktiem, kuriem attiecīgā norāde ir identiska parasti lietotam vīnogu šķirnes nosaukumam, kas eksistē šīs dalībvalsts teritorijā laikā, kad stājas spēkā PTO līgums.

7. Dalībvalsts var noteikt, ka jebkurš pieteikums, kas iesniegts saskaņā ar šo sadaļu, par preču zīmes lietošanu vai reģistrāciju, ir jāiesniedz piecu gadu laikā pēc tam, kad šajā dalībvalstī ir kļuvis vispārzināms fakts par aizsargātās norādes nelabvēlīgu izmantošanu; vai piecu gadu laikā pēc preču zīmes reģistrācijas šajā dalībvalstī ar nosacījumu, ka preču zīme uz to laiku tiek publicēta; ja publikācija notiek, pirms ir kļuvusi vispārzināma nelabvēlīgā izmantošana šajā dalībvalstī, ar nosacījumu, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norāde netiek izmantota vai reģistrēta negodprātīgi.

8. Šīs sadaļas nosacījumi nekādā veidā neierobežo nevienas personas tiesības izmantot tirdzniecībā šīs personas vārdu vai šīs personas uzņēmuma iepriekšējā īpašnieka vārdu, izņemot gadījumu, ja šāds vārds tiek izmantots tādā veidā, ka tiek maldināta sabiedrība.

9. Šis līgums neuzliek saistības aizsargāt tādas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kuras to izcelsmes zemē netiek aizsargātas, kuru aizsardzība tiek apturēta vai arī kuras šajā valstī ir atzītas par nelietojamām.

4. sadaļa

Rūpnieciskais dizains

25. pants

Aizsardzības prasības

1. Dalībvalstis nodrošina aizsardzību patstāvīgi radītiem, jauniem vai oriģināliem rūpnieciskā dizaina paraugiem. Dalībvalstis var noteikt, ka dizaina paraugi nav uzskatāmi par jauniem vai oriģināliem, ja nav konstatējamas ievērojamas atšķirības no zināmiem dizaina paraugiem vai zināmu dizaina iezīmju kombinācijām. Dalībvalstis var noteikt, ka šāda aizsardzība netiek attiecināta uz dizaina paraugiem, kas būtībā ir izveidoti, vadoties no tehniskiem vai funkcionāliem apsvērumiem.

2. Katra dalībvalsts nodrošina, ka prasības tekstila dizaina aizsardzības garantēšanai, konkrēti attiecībā uz jebkurām izmaksām, pārbaudi vai publikācijām, bez attaisnojuma nemazina iespēju meklēt un iegūt šādu aizsardzību. Dalībvalstīm ir brīvas tiesības pildīt šo prasību, izmantojot rūpnieciskā dizaina likumus vai autortiesību likumus.

26. pants

Aizsardzība

1. Aizsargāta rūpnieciskā dizaina parauga īpašniekam ir tiesības atturēt trešās puses, kurām nav dota īpašnieka atļauja, no tādu preču izgatavošanas, pārdošanas vai importēšanas, kurš ir vai kas iemieso tādu dizainu, kas ir aizsargātā dizaina parauga kopija vai lielā mērā kopija, ja šāda darbība tiek veikta komerciālos nolūkos.

2. Dalībvalstis var noteikt ierobežotus izņēmumus rūpnieciskā dizaina aizsardzībai, ievērojot nosacījumu, ka šādi izņēmumi nepamatoti nerada pretrunu ar aizsargāto rūpnieciskā dizaina paraugu parasto izmantošanu un bez pamatojuma neierobežo aizsargātā dizaina parauga īpašnieka likumīgās intereses, ņemot vērā trešo pušu likumīgās intereses.

3. Spēkā esošās aizsardzības ilgums ir vismaz 10 gadi.

5. sadaļa

Patenti

27. pants

Patentējamais saturs

1. Atbilstoši 2. un 3. punkta nosacījumiem patentējami ir jebkuri izgudrojumi (izstrādājumi vai darba procesi) visās tehnoloģijas jomās ar nosacījumu, ka tie ir jauni, radoši un rūpnieciski pielietojami⁽¹⁾. Atbilstoši 65. panta 4. punktam, 70. panta 8. punktam un šā panta 3. punktam patenti ir reģistrējami un patenta tiesības tiek piešķirtas bez diskriminācijas attiecībā uz izgudrojuma vietu, tehnoloģijas jomu un to, vai preces tiek importētas vai ražotas uz vietas.

2. Dalībvalstis var atteikt patentēšanu tādiem izgudrojumiem, kuru komerciālās izmantošanas novēršana to teritorijā ir nepieciešama, lai uzturētu sabiedrisko kārtību vai morāli, tai skaitā aizsargātu cilvēku, dzīvnieku un augu dzīvību vai veselību; vai novērstu nopietnu kaitējumu apkārtējai videi, ar nosacījumu, ka šāds atteikums netiek pamatots vienīgi ar šo valstu likumiem, kas aizliedz šādu izmantošanu.

⁽¹⁾ Šajā pantā terminus “radošs posms” un “rūpnieciski pielietojami” dalībvalstis var pieņemt kā sinonīmus terminiem, attiecīgi, “neizteikts” un “noderīgs”.

3. Dalībvalstis var izslēgt no patentējamo izgudrojumu saraksta arī:

- a) diagnostikas, terapijas un ķirurģiskas metodes cilvēku vai dzīvnieku ārstēšanai;
- b) augus un dzīvniekus (ne mikroorganismus) un bioloģiskus procesus augu vai dzīvnieku producēšanai, kas nav nebioloģiski un mikrobioloģiski. Tomēr dalībvalstis nodrošina augu sugu aizsardzību ar patentu vai efektīvas *sui generis* sistēmas palīdzību, vai arī ar abu šo sistēmu kombināciju. Šā apakšpunkta nosacījumi tiek pārskatīti četrus gadus pēc PTO līguma stāšanās spēkā.

28. pants

Piešķirtās tiesības

1. Patents dod tā īpašniekam šādas ekskluzīvas tiesības:

- a) ja patenta saturs ir izstrādājums – neļaut trešajām pusēm bez īpašnieka piekrišanas izgatavot, lietot, piedāvāt tirdzniecībai, pārdot vai importēt⁽²⁾ šo izstrādājumu;
- b) ja patenta saturs ir process – neļaut trešajām pusēm bez īpašnieka piekrišanas izmantot šo procesu un lietot, piedāvāt tirdzniecībai, pārdot vai importēt vismaz izstrādājumu, kas iegūts tieši šā procesa rezultātā.

2. Patenta īpašniekiem ir arī tiesības piešķirt patentu citai personai vai nodot to pēctecības kārtībā un noslēgt attiecīgus licences līgumus.

29. pants

Nosacījumi patenta pieprasītājiem

1. Dalībvalstis pieprasa, lai persona, kas iesniedz pieteikumu patenta reģistrācijai, izpauž izgudrojuma detaļas pietiekami skaidri un pilnīgi, lai šo izgudrojumu attiecīgajā jomā kompetenta persona spētu to praktiski īstenot. Tās var pieprasīt pieteikuma iesniedzējam norādīt vislabāko veidu, kādā šis izgudrojums īstenojams, kas izgudrotājam ir zināms iesniegšanas dienā vai, ja tiek pieprasīta prioritāte, pirms iesnieguma prioritātes datuma.

2. Dalībvalstis var pieprasīt no patenta pieteikuma iesniedzēja sniegt informāciju attiecībā uz autora attiecīgajiem iesniegumiem ārvalstīs un tur piešķirtajiem patentiem.

⁽²⁾ Šīs tiesības, līdzīgi visām citām tiesībām, ko piešķir šis līgums attiecībā uz preču lietošanu, pārdošanu, importu vai citu izplatīšanu, ir pakļautas 6. panta nosacījumiem.

30. pants

Izņēmumi attiecībā uz piešķirtajām tiesībām

Dalībvalstis var piešķirt ierobežotus izņēmumus attiecībā uz ekskluzīvajām tiesībām, ko sniedz patents, ar nosacījumu, ka šādi izņēmumi bez iemesla nerada pretrunu ar patenta parastu izmantošanu un bez iemesla neierobežo patenta īpašnieka likumīgās intereses, ņemot vērā trešo pušu likumīgās intereses.

31. pants

Citi izmantošanas gadījumi bez tiesību īpašnieka pilnvarojuma

Ja dalībvalsts likumi pieļauj patenta satura citādu izmantošanu ⁽¹⁾ bez tiesību īpašnieka atļaujas, tai skaitā, ja to izmanto valdība vai trešās puses, kas ieguvušas valdības atļauju, tiek respektēti sekojoši nosacījumi:

- a) atļauja šādai izmantošanai tiek izskatīta, ievērojot tās individuālo kvalitāti;
- b) šāda izmantošana var tikt atļauta vienīgi tad, ja ieteiktais izmantotājs pirms šādas izmantošanas ir centies iegūt atļauju no tiesību īpašnieka uz saprātīgiem komerciāliem nosacījumiem, bet šādi centieni ir bijuši nesekmīgi būtiski ilgā laika periodā. Dalībvalsts no šīs prasības var atteikties valsts mēroga ārkārtas gadījumā vai citos sevišķas nepieciešamības apstākļos, vai publiskas nekomerciālas izmantošanas gadījumā. Valsts mēroga ārkārtas gadījumā vai citos sevišķas nepieciešamības apstākļos tiesību īpašniekam tomēr par to tiek paziņots, cik vien ātri ir praktiski iespējams. Publiskas nekomerciālas izmantošanas gadījumā, ja valdība vai līguma slēdzējs, neapzīstoties ar patentu, zina vai tam ir acīm redzams pamats zināt, ka valdība vai valdības uzdevumā tiek vai tiks izmantots spēkā esošs patents, tiesību īpašniekam par to tiek paziņots nekavējotī;
- c) šādas izmantošanas apjoms un ilgums tiek attiecināts vienīgi uz to nolūku, kādam tā tika atļauta, un pusvadītāju tehnoloģijas gadījumā iespējama vienīgi publiska nekomerciāla izmantošana vai kompensācija pēc tam, kad kāda rīcība tiesiski vai administratīvi ir tikusi atzīta kā konkurenci ierobežojīga;

d) šāda izmantošana nav ekskluzīva;

e) šāda izmantošana nav nododama citām personām, izņemot kopā ar to uzņēmuma daļu vai reputāciju, kas saistīta ar šādu izmantošanu;

f) jebkura šāda izmantošana tiek atļauta, lai vispirms apgādātu dalībvalsts iekšzemes tirgu, kas atļauj šādu izmantošanu;

g) atļauju šādai lietošanai ir iespējams izbeigt atbilstoši šādi pilnvarotu personu likumīgo interešu adekvātai aizsardzībai, ja un kad apstākļi, kas pie tā noveduši, vairs nepastāv un to atkārtotāns nešķiet iespējams. Kompetentai institūcijai ir tiesības pārbaudīt, pamatojoties uz motivētu lūgumu, šo apstākļu turpmāko eksistenci;

h) tiesību īpašniekam tiek izmaksāta katra gadījuma apstākļiem atbilstoša kompensācija, ņemot vērā pilnvarojuma ekonomisko vērtību;

i) jebkura lēmuma tiesiskā spēkā esamība attiecībā uz šādas izmantošanas atļauju ir pakļauta tiesas kontrolei vai citai neatkarīgai pārbaudei, ko veic šajā dalībvalstī labi zināma augstākā institūcija;

j) jebkurš lēmums attiecībā uz kompensāciju, kas tiek paredzēta sakarā ar šādu izmantošanu, ir pakļauts tiesas kontrolei vai citai neatkarīgai pārbaudei, ko veic šajā dalībvalstī labi zināma augstākā institūcija;

k) dalībvalstīm nav pienākuma piemērot nosacījumus, kas minēti b) un f) apakšpunktos, ja šāda izmantošana ir atļauta, lai tiesiski kompensētu rīcību, kas saskaņā ar tiesas vai administratīvo procesu ir kvalificēta kā konkurenci ierobežojīga. Konkurenci ierobežojīgas rīcības gadījumā nosakot kompensācijas lielumu, tiek ņemta vērā nepieciešamība veikt attiecīgos labojumus. Kompetentām institūcijām ir tiesības atteikties atļaujas izbeigšanu, ja un kad apstākļi, kas noveduši pie šādas atļaujas, šķietami var atkārtoties;

l) ja šāda izmantošana ir saistīta ar pilnvaru, kas atļauj kāda patenta ("otrais patents") izmantošanu, ko nevar izmantot bez cita patenta ("pirmais patents") tiesību pārkāpšanas, spēkā ir sekojoši papildu nosacījumi:

i) izgudrojumam, kas fiksēts otrajā patentā, jāietver svarīgs tehnisks sasniegums, kam ir ievērojama ekonomiska nozīme attiecībā uz izgudrojumu, kurš fiksēts pirmajā patentā;

ii) pirmā patenta īpašniekam ir tiesības uz pretlicenci, tas ir, uz saprātīgiem noteikumiem izmantot izgudrojumu, kas fiksēts otrajā patentā; un

⁽¹⁾ "Cita izmantošana" attiecas uz izmantošanu, ko neparedz 30. pants.

- iii) atļautā izmantošana attiecībā uz pirmo patentu nav nododama tālāk citādi, kā vien kopā ar otrā patenta izmantošanas tiesību tālāku nodošanu.

32. pants

Anulēšana/konfiskācija

Jebkura lēmuma par patentu anulēšanu vai konfiskāciju atbilstību ir iespējams pārbaudīt tiesas ceļā.

33. pants

Aizsardzības termiņš

Iespējamās aizsardzības termiņš nebeidzas, pirms nav pagājuši divdesmit gadi kopš pieteikuma reģistrēšanas datuma ⁽¹⁾.

34. pants

Procesa patenti: pierādīšanas pienākums

1. Civilprocesa nolūkos attiecībā uz īpašnieka tiesību pārkāpšanu, kuras tam nostiprinātas saskaņā ar 28. panta 1. punkta b) apakšpunktu, tiesu varas institūcijām ir tiesības, ja patenta saturs ir produkta ieguves process, uzlikt atbildētājam par pienākumu pierādīt, ka identiskā izstrādājuma ieguves process atšķiras no patentētā procesa. Tādēļ dalībvalstis nosaka (vismaz vienā no sekojošajiem gadījumiem), ka jebkurš identiskais izstrādājums, ja tas tiek ražots bez patenta īpašnieka piekrišanas un ja nav pierādījumu par pretējo, tiek uzskatīts par tādu, kas iegūts ar patentētā procesa palīdzību:

- a) ja ar patentētā procesa palīdzību iegūtais izstrādājums ir jauns;
- b) ja pastāv reāla varbūtība, ka identiskais izstrādājums ticis izgatavots ar procesa palīdzību un patenta īpašnieks, ieguldīdams pietiekoši daudz pūļu, nav varējis noteikt, kāds process faktiski ticis izmantots.

2. Jebkura dalībvalsts var brīvi noteikt, ka pierādīšanas pienākums, kas minēts 1. punktā, tiek attiecināts uz apsūdzēto pārkāpēju tikai tad, ja nosacījums, kas minēts a) apakšpunktā, tiek izpildīts, vai tikai tad, ja tiek izpildīts b) apakšpunktā minētais nosacījums.

3. Sniedzot pierādījumus par pretējo, tiek ievērotas to atbildētāju likumīgās intereses, kuri aizstāv savus ražotāju un biznesa noslēpumus.

⁽¹⁾ Ar to jāsaprot, ka tās dalībvalstis, kurās nav pamatpatentu sistēmas, var noteikt, ka aizsardzības termiņš tiek skaitīts no pamatpatenta reģistrēšanas datuma.

6. sadaļa

Integrālo shēmu izkārtojuma dizains (topogrāfija)

35. pants

Saistība ar IPIC līgumu

Dalībvalstis vienojas nodrošināt aizsardzību integrālo shēmu izkārtojuma dizainam (topogrāfijai) (kas šajā līgumā saukts par "topogrāfiju") atbilstoši Līguma par intelektuālo īpašumu attiecībā uz integrālajām shēmām (IPIC) 2.–7. (izņemot 6. panta 3. punktu), 12. pantam un 16. panta 3. punktam, un bez tam ievērot sekojošus nosacījumus.

36. pants

Aizsardzības darbības sfēra

Atbilstoši 37. panta 1. punktam dalībvalstis uzskata par nelikumīgām sekojošas darbības, ja tās veiktas bez tiesību īpašnieka atļaujas ⁽²⁾: aizsargātas topogrāfijas, integrālās shēmas, kurā iekļauta aizsargātā topogrāfija, vai izstrādājums, kas ietver šādu integrālo shēmu, importēšana, pārdošana vai citāda veida izplatīšana komerciāliem nolūkiem, ciktāl ir runa par nelikumīgi reproducētu topogrāfiju.

37. pants

Darbības, kas neprasa pilnvarojumu no tiesību īpašnieka

1. Neraugoties uz 36. pantu, neviena dalībvalsts neuzskata par nelikumīgu jebkuru darbību, kas minēta šajā pantā attiecībā uz integrālajām shēmām, kurās ir iekļauta nelikumīgi reproducēta topogrāfija, vai jebkurš izstrādājums, kas sastāv no šādas integrālās shēmas, ja persona, kura veic vai pasūta šādas darbības, nav zinājusi un tai nav bijis pietiekošs pamats zināt (laikā, kad tika iegūta integrālā shēma vai izstrādājums, kas sastāv no šādas integrālās shēmas), ka tas ietver nelikumīgi reproducētu topogrāfiju. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc tam, kad šāda persona ir saņēmusi attiecīgu paziņojumu, ka topogrāfija ir nelikumīgi reproducēta, šī persona var veikt jebkuru darbību attiecībā uz izstrādājumiem, kas ir tās rīcībā vai kas ir pasūtīti pirms tam, bet tām jāaņem samaksāt tiesību īpašniekam summu, kas ir vienlīdzīga ar

⁽²⁾ Terminam "tiesību īpašnieks" šajā sadaļā ir tāda pati nozīme kā "tiesību īpašniekam" IPIC līgumā.

saprātīgu honorārmaksājumu, kāds būtu samaksājams saskaņā ar topo grāfijas licenci, par kuru būtu panākta brīvprātīga vienošanās.

2. Nosacījumi, kas izklāstīti 31. panta a) līdz k) apakšpunktā, ir spēkā *mutatis mutandis* jebkādas nepatvaļīgas topogrāfijas licencēšanas gadījumā vai tad, ja to bez tiesību īpašnieka pilnvarojuma izmanto valdība vai kāda persona valdības uzdevumā.

38. pants

Aizsardzības termiņš

1. Dalībvalstīs, kas izvirza reģistrāciju kā aizsardzības nosacījumu, topogrāfiju aizsardzības termiņš nebeidzas, iekams nav pagājuši 10 gadi, skaitot no reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas vai no pirmās komerciālās izmantošanas jebkurā pasaules vietā.

2. Dalībvalstīs, kas nepieprasa reģistrāciju kā aizsardzības nosacījumu, topogrāfijas tiek aizsargātas uz laiku, kas nav mazāks par 10 gadiem, skaitot no pirmās komerciālās izmantošanas dienas jebkurā pasaules vietā.

3. Neraugoties uz 1. un 2. punkta nosacījumiem, dalībvalsts var noteikt, ka aizsardzība beidzas 15 gadus pēc topogrāfijas izstrādes.

7. sadaļa

Neizpaustas informācijas tiesiskā aizsardzība

39. pants

1. Nodrošinot efektīvu aizsardzību pret negodīgu konkurenci, kā to paredz Parīzes Konvencijas (1967) 10.bis pants, dalībvalstis neizpaustu informāciju aizsargā atbilstoši 2. punktam, bet informāciju, kas iesniegta valdībām vai valdību aģentūrām, – saskaņā ar 3. punktu.

2. Fiziskām un juridiskām personām ir iespēja likumīgā ceļā novērst viņu kontrolētās informācijas izpaušanu, iegūšanu vai izmantošanu bez to piekrišanas tādā veidā, kas ir pretrunā ar godīgu komerciālu praksi ⁽¹⁾, tiktāl, ciktāl šāda informācija ir:

⁽¹⁾ Šā nosacījuma nolūkos “veids, kas ir pretrunā ar godīgu komerciālu praksi” nozīmē vismaz tādu praksi kā līguma laušana, uzticības zaudēšana un pamudinājums lauzt, un ietver neizpausto informāciju, ko ieguvušas trešās puses, kuras zināja vai bija lielā mērā pavisas, neuzzinot, ka šādi gadījumi bijuši saistīti ar tās iegūšanu.

a) slepena tajā nozīmē, ka tā nav (kā veselums vai precīzs tās komponentu izvietojums un salikums) vispārzināma vai pieejama gatavā veidā tādu aprindu personām, kuras normāli parasti izmanto minēto informācijas veidu;

b) ar komerciālu vērtību, tādēļ, ka tā ir slepena; un

c) attiecīgos apstākļos ir bijusi pakļauta saprātīgiem slepenības uzturēšanas pasākumiem, ko veic persona, kura likumīgi kontrolē informāciju.

3. Dalībvalstis, pieprasot iesniegt neizpaustus analīžu datus vai citas ziņas kā nosacījumu farmaceutisko vai lauksaimniecības ķīmisko preču (kurās tiek izmantotas jaunas ķīmiskas vielas) reklamēšanas apstiprināšanai, ja to iegūšana saistās ar ievērojamām grūtībām, aizsargā šādas ziņas no negodīgas komerciālas izmantošanas. Turklāt dalībvalstis aizsargā šādas ziņas no izpaušanas, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams, lai aizsargātu sabiedrību, vai ja vien netiek veikti pasākumi, lai nodrošinātu, ka ziņas tiek aizsargātas pret negodīgu komerciālu izmantošanu.

8. sadaļa

Konkurenci ierobežojošas rīcības kontrole līgumlicencēšanā

40. pants

1. Dalībvalstis vienojas, ka dažiem licencēšanas gadījumiem vai nosacījumiem, kas attiecas uz šādu praksi, piemēram, ekskluzīviem *grantback* noteikumiem, noteikumiem intelektuālā īpašuma tiesībām, kas ierobežo konkurenci, var būt negatīva ietekme uz tirdzniecību un tas var kavēt tehnoloģijas tālāku nodošanu un izplatīšanu.

2. Šis līgums neattur dalībvalstis no tādas licencēšanas prakses vai nosacījumu precizēšanas to likumdošanā, kas noteiktos gadījumos var būt saistīta ar intelektuālā īpašuma tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, negatīvi ietekmējot konkurenci attiecīgajā tirgū. Kā noteikts augstāk, dalībvalsts var apstiprināt, saskaņojot ar šā līguma citiem nosacījumiem, piemērotus pasākumus, lai novērstu vai kontrolētu, kas novērš derīguma apstrīdēšanu, kā arī iepakojuļa piespiedu licencēšanu saskaņā ar šīs dalībvalsts attiecīgajiem likumiem un noteikumiem.

3. Katra dalībvalsts pēc attiecīga līguma sāk konsultācijas ar jebkuru citu dalībvalsti, kurai ir iemesls uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieks, kurš ir tās dalībvalsts pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs, kurai adresēts lūgums par konsultācijām, veic darbību, kas pārkāpj līguma iesniedzējas dalībvalsts likumus un

noteikumus attiecībā uz šīs sadaļas saturu, un kura vēlas nodrošināt šādas likumdošanas ievērošanu, nekaitējot nekādi darbībai saskaņā ar likumiem un dodot pilnīgu brīvību ikvienai dalībvalstij pieņemt galīgo lēmumu. Dalībvalsts, kas saņēmusi iesniegumu, ar pilnu izpratni izturas pret konsultācijām ar lūgumu iesniegušo dalībvalsti, dodot tai adekvātas konsultāciju iespējas, un sadarbojas, iesniedzot publiski pieejamu nekonfidencialu informāciju, kas attiecas uz minēto jautājumu un citu informāciju, kāda ir dalībvalsts rīcībā, atbilstoši iekšzemes likumiem un noslēgtajiem savstarpēji izdevīgajiem līgumiem attiecībā uz tās konfidencialitātes aizsardzību, ko īsteno lūgumu iesniegusi dalībvalsts.

4. Dalībvalstij, kuras pilsoņi vai pastāvīgie iedzīvotāji ir pakļauti tiesvedībai citā dalībvalstī attiecībā uz šīs citas dalībvalsts likumu un noteikumu pārkāpumu, kas skar šīs sadaļas saturu, pēc attiecīga lūguma tiek dota iespēja konsultēties ar šo citu dalībvalsti saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, kas ir paredzēti 3. punktā.

III NODAĻA

INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA TIESĪBU REALIZĀCIJAS NODROŠINĀŠANA

1. sadaļa

Vispārīgās saistības

1. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka realizēšanas procedūras, kā precizēts šajā daļā, ir iespējamās saskaņā ar to likumiem tā, lai atļautu efektīvu darbību pret jebkuru šajā līgumā ietvertu intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma aktu, ieskaitot steidzamus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, lai novērstu pārkāpumus, un līdzekļus, kas attur no turpmākiem pārkāpumiem. Šīs procedūras tiek piemērotas tādējādi, lai izvairītos no barjeru radīšanas likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu aizsardzības līdzekļus pret to ļaunprātīgu izmantošanu.

2. Procedūras attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību realizēšanas nodrošināšanu ir godīgas un objektīvas. Tās nav nevajadzīgi sarežģītas vai dārgas, tās nenosaka nepamatotus termiņus vai nerada neattaisnotu aizkavēšanos.

3. Procesuālie lēmumi tiek fiksēti rakstveidā (vēlams), un tie ir pamatoti. Tie bez nevajadzīgas aizkavēšanas kļūst pieejami vismaz procesa pusēm. Procesuālie lēmumi tiek pamatoti vienīgi ar pierādījumiem, par kuriem pusēm tika dota iespēja izteikties.

4. Procesa pusēm tiek dota galīgo administratīvo lēmumu pārbaudes iespēja, ko veic tiesu varas institūcija, un atbilstoši dalībvalsts likumdošanas aktiem attiecībā uz lietas nozīmīgumu iespēja pārbaudīt vismaz sākotnējo tiesas procesuālo lēmumu tiesiskos aspektus. Tomēr nepastāv nekādas saistības nodrošināt iespēju pārbaudīt attaisnojumus krimināllietās.

5. Jāsaprot, ka šī nodaļa neuzliek nekādas saistības izmantot tiesu sistēmu intelektuālā īpašuma tiesību realizēšanas nodrošināšanā, kas atšķiras no tās, ko izmanto vispārēja rakstura likumu realizēšanai. Tā arī neietekmē dalībvalstu pilnvaras realizēt savus likumus vispār. Šī nodaļa neuzliek saistības attiecībā uz resursu sadali starp intelektuālā īpašuma tiesību realizēšanas nodrošināšanu un likumu realizēšanas vispārēju nodrošināšanu.

2. sadaļa

Civilprocess, administratīvais process un tiesību aizsardzības līdzekļi

42. pants

Godīgas un objektīvas procedūras

Dalībvalstis rada iespējas tiesību īpašniekiem⁽¹⁾ izmantot civiltiesiskas procedūras attiecībā uz jebkuru intelektuālā īpašuma tiesību realizēšanu, ko ietver šis līgums. Atbildētājiem ir tiesības uz savlaicīgi izsūtītu rakstisku paziņojumu, kas satur pietiekoši daudz detalizētas informācijas, ieskaitot prasību pamatojumu. Puses var pārstāvēt neatkarīgs, likumīgi strādājošs advokāts, un procedūras nav saistītas ar pārāk smagām prasībām attiecībā uz obligātu personīgu ierašanos tiesā. Šādu procedūru visām pusēm tiek dotas pienācīgas tiesības pamatot savas prasības un sniegt attiecīgus pierādījumus. Procedūra nosaka, kā identificēt un aizsargāt konfidencialu informāciju, ja vien tas nav pretrunā ar esošajām konstitucionālajām prasībām.

43. pants

Pierādījumi

1. Tiesu varas institūcijām ir tiesības, ja puse ir sniegusi pietiekoši daudz pierādījumu, lai pamatotu savas prasības, un ir precizējusi

⁽¹⁾ Šajā nodaļā termins "tiesību īpašnieks" ietver federācijas un asociācijas, kurām ir likumīgs pamats aizstāvēt šādas tiesības.

pierādījumus, kas attiecas uz tās prasību pamatojumu, ko kontrolē pretējā puse, pieprasīt, lai šos pierādījumus sagatavotu pretējā puse atbilstoši nosacījumiem, kas attiecinātos gadījumos nodrošina konfidencialas informācijas aizsardzību.

2. Gadījumos, kad procesa puse patvarīgi un bez jebkāda iemesla atsaka piekļūšanu informācijai vai kā citādi nesniedz vajadzīgo informāciju pietiekoši savlaicīgi, vai ievērojami kavē procedūru attiecībā uz realizēšanas gaitu, dalībvalsts var piešķirt tiesu varas institūcijām pilnvaras pieņemt pagaidu un galīgos lēmumus, pozitīvus vai negatīvus, pamatojoties uz informāciju, kas tām iesniegta, ieskaitot sūdzību vai apgalvojumu, ko iesniegusi tā puse, kuru negatīvi ietekmējis noraidījums informācijas piekļūšanai, saskaņā ar iespēju nodrošināšanu pusēm sniegt paskaidrojumus par apgalvojumiem vai pierādījumiem.

44. pants

Priekšraksti

1. Tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas likt pusei atturēties no pārkāpuma, cita starpā, novērst tādu importētu preču iekļūšanu puses jurisdikcijā esošajā tirdzniecības tīklā, kuras saistās ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu, – tūlīt pēc šādu preču atmuietošanas. Dalībvalstīm nav pienākuma piešķirt šādai institūcijai pilnvaras attiecībā uz aizsargāto saturu, ko ieguvusi vai ko pasūtījusi persona, pirms tā ir uzzinājusi vai pirms tai ir bijis pamatots iemesls zināt, ka darbība ar šādu saturu ir saistīta ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu.

2. Neraugoties uz šīs nodaļas citiem nosacījumiem un gadījumā, ja tiek ievēroti II nodaļas nosacījumi, īpaši attiecībā uz izmantošanu no valdības vai valdības pilnvarotu trešo personu puses bez tiesību īpašnieka atļaujas, dalībvalstis var ierobežot esošos tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret šādu izmantošanu līdz kompensācijas izmaksai atbilstoši 31. panta h) apakšpunktam. Citos gadījumos tiesiskās aizsardzības līdzekļi saskaņā ar šo nodaļu ir spēkā vai, ja šie līdzekļi neatbilst dalībvalsts likumdošanas aktiem, ir iespējami deklaratīvi spriedumi un adekvāta kompensācija.

45. pants

Zaudējumi

1. Tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas likt pārkāpējam samaksāt tiesību īpašniekam par zaudējumiem, kas atbilst kompensācijai par kaitējumu, ko ir cietis tiesību īpašnieks šīs personas intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma dēļ, ko izdarījis pārkāpējs, kurš apzināti vai ar pietiekošu pamatojumu, lai par to zinātu, ir veicis pārkāpumu.

2. Tiesu varas institūcijas ir arī pilnvarotas likt pārkāpējam samaksāt tiesību īpašniekam izdevumus, kuri var ietvert attiecīgo samaksu par advokāta pakalpojumiem. Attiecīgos gadījumos dalībvalstis var pilnvarot tiesu varas institūcijas likt atlīdzināt peļņas zaudēšanu un/vai samaksāt iepriekš noteiktos zaudējumus, pat ja pārkāpējs nav apzināti vai ar pietiekošu pamatojumu, lai par to zinātu, pārkāpis likumu.

46. pants

Citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Lai efektīvi atturētu no turpmākas pārkāpšanas, tiesu varas institūcijas ir tiesīgas likt, lai preces, kuras tās ir konstatējušas kā tādas, kas pārkāpj likumu, bez jebkādas kompensācijas tiktu izlietotas ārpus tirdzniecības kanāliem tādā veidā, lai izvairītos no jebkāda zaudējuma radīšanas tiesību īpašniekam, vai, ja vien tas nav pretrunā ar pastāvošajām konstitucionālajām prasībām, tiktu iznīcinātas. Tiesu varas institūcijas ir arī tiesīgas likt, lai materiāli un detaļas, kas tika izmantotas, lai radītu šīs nelikumīgi izgatavotās preces, tiktu realizētas ārpus tirdzniecības kanāliem bez jebkādas kompensācijas un tādā veidā, lai pazeminātu turpmāko pārkāpumu risku. Izskatot šādus lūgumus, tiek ņemta vērā nepieciešamība pēc proporcionalitātes starp pārkāpuma nopietnību un noteiktajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kā arī trešo pušu intereses. Kas attiecas uz precēm ar viltotām preču zīmēm, ar vienkāršu preču zīmes noņemšanu, kas ir nelikumīgi pielikta, nepietiek (izņemot izņēmuma gadījumus), lai atļautu preču izplatīšanu tirdzniecības kanālos.

47. pants

Tiesības un informāciju

Dalībvalstis var noteikt, ka tiesu varas institūcijām ir tiesības, ja vien tas ir samērīgi ar pārkāpuma nopietnību, likt pārkāpējam informēt tiesību īpašnieku par trešo personu identitāti, kuras ir saistītas ar neatļauto preču vai pakalpojumu ražošanu un izplatīšanu, un par to izplatīšanas kanāliem.

48. pants

Atbildētāja kompensācija

1. Tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas likt tai pusei, pēc kuras lūguma tika veikti pasākumi un kura ir ļaunprātīgi izmantojusi tiesību realizēšanas nodrošināšanas procedūras, izmaksāt nelikumīgi iesaistītajai vai ierobežotajai pusei atbilstošu kompensāciju par šādas ļaunprātības dēļ ciesto kaitējumu. Tiesu varas

institūcijas ir pilnvarotas arī likt lūguma iesniedzējam segt atbildētāja izdevumus, kas var ietvert attiecīgo samaksu advokātam.

2. Kas attiecas uz jebkura likuma izpildi, kurš skar intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību vai realizēšanu, dalībvalstis var atbrīvot tikai sabiedriskās institūcijas un amatpersonas no atbildības attiecībā uz piemērotiem tiesiskās aizsardzības pasākumiem, ja plānotā vai veiktā darbība šā likuma izpildes laikā notiek labticīgi.

49. pants

Administratīvās procedūras

Ciktāl administratīvo procedūru lēmumu rezultātā var tikt noteikts jebkurš civiltiesiskās aizsardzības līdzeklis, šādas procedūras atbilst principiem, kas ir līdzvērtīgi pēc būtības ar tiem, kas norādīti šajā sadaļā.

3. sadaļa

Pagaidu pasākumi

50. pants

1. Tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas likt veikt steidzamus un efektīvus pagaidu pasākumus:

- a) novērst jebkuru intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma rašanos un īpaši novērst preču ienākšanu komercanālos, kas ir to jurisdikcijā, ieskaitot importētās preces tūlīt pēc atmuītošanas;
- b) saglabāt atbilstošus pierādījumus attiecībā uz konstatēto pārkāpumu.

2. Tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas, ja tas ir nepieciešams, pieņemt pagaidu pasākumus *inaudita altera parte*, īpaši, ja jebkura aizkavēšana var nodarīt nelabojamu kaitējumu tiesību īpašniekam vai ja ir nojaušams risks, ka tiek iznīcināti pierādījumi.

3. Tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas pieprasīt prasītājam sniegt jebkurus viņa rīcībā esošus pamatotus pierādījumus, lai pietiekoši noteikti pārliecinātos, ka prasītājs ir tiesību īpašnieks un ka prasītāja tiesības tiek pārkāptas vai ka šāds pārkāpums ir nenovēršams; un likt prasītājam nodrošināt drošību vai atbilstošas garantijas, kas ir pietiekošas, lai aizsargātu atbildētāju un novērstu tiesību ļaunprātīgu izmantošanu.

4. Ja pagaidu pasākumi ir pieņemti *inaudita altera parte*, cietušajām pusēm par to bez kavēšanās tiek paziņots vēlākais uzreiz pēc pasākumu veikšanas. Pārbaude, kas ietver tiesības sniegt

paskaidrojumus, notiek pēc atbildētāja lūguma, lai saprātīgā termiņā pēc pasākumu paziņošanas lemtu par to, vai šādi pasākumi ir jāgroza, jāatceļ vai jāapstiprina.

5. Prasītājam var pieprasīt sniegt citu informāciju, kas nepieciešama, lai varas institūcija, kura veiks pagaidu pasākumus, varētu identificēt attiecīgās preces.

6. Nekaitējot 4. punktam, pagaidu pasākumi, kas pēc atbildētāja lūguma veikti, pamatojoties uz 1. un 2. punktu, tiek atcelti vai kā citādi zaudē spēku, ja process, kura rezultātā tiek pieņemts lēmums pēc būtības, nav uzsākts pietiekoši savlaicīgi (par ko jāizlemj tiesu varas institūcijai, kura liek veikt pasākumus, ja dalībvalsts likumdošanas akti to ļauj vai ja nav šāda lēmuma), šis termiņš nepārsniedz 20 darba dienas vai 31 kalendāra dienu, atkarībā no tā, kurš laiks ir garāks.

7. Ja pagaidu pasākumi tiek atcelti vai ja tie izbeidzas jebkādas darbības vai prasītāja nolaidības dēļ, vai ja vēlāk tiek konstatēts, ka intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma vai tā apdraudējuma nav bijis, tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas likt prasītājam pēc atbildētāja lūguma sniegt atbildētājam attiecīgu kompensāciju par jebkuru šīs rīcības radīto kaitējumu.

8. Ciktāl administratīvo procedūru rezultātā jebkurš pagaidu pasākums var tikt noteikts, šādas procedūras atbilst principiem, kas pēc būtības ir vienādi ar tiem, kas ir norādīti šajā sadaļā.

4. sadaļa

Īpašās prasības attiecībā uz muitas pasākumiem ⁽¹⁾

51. pants

Muitas iestāžu veiktā ielaišanas pārtraukšana

Dalībvalstis atbilstoši zemāk noteiktajiem nosacījumiem īsteno procedūras ⁽²⁾, lai dotu iespēju tiesību īpašniekam, kuram ir

⁽¹⁾ Ja dalībvalsts ir atcēlusi būtībā visa veida kontroli pār preču plūsmu pāri tās robežai ar citu dalībvalsti, ar kuru tā veido muitas savienības sastāvdaļu, tai netiek prasīts piemērot šīs sadaļas nosacījumus uz šīs robežas.

⁽²⁾ Nepastāv nekādas saistības piemērot šādas procedūras attiecībā uz importa precēm, kuras tiek nogādātas citas valsts tirgū ar tiesību īpašnieka piekrišanu, vai tranzīta precēm.

pamatots iemesls būt aizdomās, ka var notikt viltotu preču zīmju vai pirātisku autortiesību preču (¹⁾) imports, iesniegt rakstisku iesniegumu kompetentām administratīvām vai tiesu iestādēm, lai muitas iestādes pārtrauktu šādu preču laišanu brīvā apgrozībā. Dalībvalstis var dot iespēju sagatavot šādu iesniegumu attiecībā uz precēm, kuras ir saistītas ar citiem intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, ar nosacījumu, ka šīs sadaļas prasības tiek izpildītas. Dalībvalstis var arī pieprasīt atbilstošas procedūras attiecībā uz muitas iestāžu veikto neatļauto preču, ko bija paredzēts eksportēt no to teritorijas, atbrīvošanas pārtraukšanu.

52. pants

Piemērošana

Jebkuram tiesību īpašniekam, kas uzsāk procedūras saskaņā ar 51. pantu, tiek pieprasīts sniegt atbilstošus pierādījumus, lai pārliecinātu kompetentās varas iestādes, ka saskaņā ar importētājas valsts likumiem pastāv tiesību īpašnieka intelektuālā īpašuma tiesību *prima facie* pārkāpums, un sniegt pietiekoši detalizētu preču aprakstu, lai padarītu tās uzreiz atpazīstamas muitas iestādēm. Kompetentās iestādes informē prasītāju pietiekoši savlaicīgi par to, vai tās ir akceptējušas iesniegumu, un, ja kompetentās iestādes to noteikušas, arī laika periodu, kādā muitas iestādes veiks pasākumus.

53. pants

Nodrošinājums jeb vienlīdzīgas garantijas

1. Kompetentajām iestādēm ir tiesības pieprasīt prasītājam garantēt nodrošinājumu jeb vienlīdzīgas garantijas, kas būtu pietiekošas, lai aizsargātu atbildētāju un kompetentās iestādes un

(¹) Šā līguma nolūkiem:

- preces ar "viltotu preču zīmi" nozīmē jebkuras preces, ieskaitot iesaiņojumu, uz kurām bez atļaujas ir piestiprināta preču zīme, kas ir identiska preču zīmei, kura ir likumīgi reģistrēta attiecībā uz šādām precēm vai kuru nav iespējams atšķirt tās būtiskajos aspektos no šādas preču zīmes, un kura tādējādi pārkāpj minētās preču zīmes īpašnieka tiesības saskaņā ar importētājas valsts likumdošanas aktiem;
- "pirātiskas autortiesību preces" nozīmē jebkuras preces, kuras ir kopijas, kas izgatavotas bez tiesību īpašnieka piekrišanas vai tās personas piekrišanas, kuru attiecīgi pilnvarojis tiesību īpašnieks valstī, kurā preces ražotas, un kuras ir izgatavotas, tieši vai netieši vadoties no izstrādājuma, kur šādas kopijas izgatavošana būtu radījusi autortiesību pārkāpumu vai ar tām saistītas tiesības saskaņā ar importētājas valsts likumdošanas aktiem.

novērstu ļaunprātības. Šāds nodrošinājums jeb vienlīdzīgas garantijas nevar bez iemesla atturēt no šo procedūru atkārtotības.

2. Ja saskaņā ar šo sadaļu muitas iestādes ir pārtraukušas tādu preču laišanu brīvā apgrozībā, kuras ietver rūpniecisko dizainu, patentus, topogrāfijas vai neizpaustu informāciju, pamatojoties uz lēmumu, ko nav pieņēmusi tiesa vai citas neatkarīgas iestādes, un ja 55. pantā paredzētais termiņš ir beidzies bez attiecīgi pilnvarotās iestādes pagaidu atvieglinājumu piešķiršanas un ar nosacījumu, ka visi citi importēšanas noteikumi ir ievēroti, tad šādu preču īpašniekam, importētājam vai saņēmējam ir tiesības uz to ielaišanu, uzliekot tām tādu nodrošinājumu, kas ir pietiekams, lai aizsargātu tiesību īpašnieku no jebkāda pārkāpuma. Šāda nodrošinājuma apmaksa nekaitē jebkuram citam tiesiskās aizsardzības līdzeklim, kas ir tiesību īpašnieka rīcībā, ar to saprotot, ka nodrošinājums tiek ņemts, ja tiesību īpašnieks saprātīgā laika periodā vairs nenodrošina tiesību īstenošanu.

54. pants

Paziņojums par pārtraukšanu

Importētājam un prasītājam tiek nekavējoties paziņots par preču ielaišanas pārtraukšanu saskaņā ar 51. pantu.

55. pants

Pārtraukšanas ilgums

Ja laika periodā, kas nepārsniedz 10 darba dienas kopš brīža, kad prasītājam ir iesniegts paziņojums par pārtraukšanu, muitas iestādes nav informētas, ka puse, kas nav atbildētāja, ir uzsākusi procesu, kura rezultātā tiks pieņemts lēmums pēc lietas būtības, vai ka attiecīgi pilnvarotā varas iestāde ir veikusi pagaidu pasākumus, pagarinot preču ielaišanas pārtraukšanu, preces tiek ielaistas ar noteikumu, ka visi citi importēšanas vai eksportēšanas noteikumi ir ievēroti. Attiecīgos gadījumos šis laika limits var tikt pagarināts vēl par 10 darba dienām. Ja ir uzsākts process, kura rezultātā tiks pieņemts lēmums pēc lietas būtības, pārbaude (ieskaitot tiesības sniegt paskaidrojumus) notiek pēc atbildētāja lūguma, lai saprātīgā termiņā izlemtu, vai šie pasākumi ir maināmi, atceļami vai apstiprināmi. Neskatoties uz iepriekšminēto, ja preču ielaišanas pārtraukšana tiek veikta vai turpināta atbilstoši tiesu pagaidu pasākumam, spēkā ir 50. panta 6. punkta nosacījumi.

56. pants

Kompensācija importētājam un preču īpašniekam

Attiecīgajām varas institūcijām ir tiesības likt prasītājam samaksāt importētājam, preču saņēmējam un preču īpašniekam attiecīgu

kompensāciju par jebkuru kaitējumu, ko tiem radījusi nelikumīga preču aizturēšana, kas ielaistas saskaņā ar 55. pantu.

57. pants

Tiesības uz inspekciju un informāciju

Nekaitējot konfidencialas informācijas aizsardzībai, dalībvalstis nodrošina kompetentām iestādēm tiesības dot tiesību īpašniekam pietiekošas iespējas, lai jebkuras aizturētās preces pārbaudītu muitas iestādes ar nolūku pamatot tiesību īpašnieka prasības. Kompetentajām iestādēm ir arī tiesības dot importētājam vienlīdzīgas iespējas, lai šādas preces tiktu pārbaudītas. Ja lietas izskatīšana beigusies ar pozitīvu lēmumu, dalībvalstis var dot kompetentajām iestādēm tiesības informēt tiesību īpašnieku par preču nosūtītāja, importētāja un preču saņēmēja vārdu un adresi un par minēto preču daudzumu.

58. pants

Ex officio darbība

Ja dalībvalstis pieprasa kompetentajām iestādēm darboties pēc to iniciatīvas un pārtraukt tādu preču ielaišanu, attiecībā uz kurām ir iegūti *prima facie* pierādījumi, ka tiek pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības:

- a) kompetentās iestādes var jebkurā laikā censties iegūt jebkuru informāciju no tiesību īpašnieka, kura var palīdzēt tām veikt šīs pilnvaras;
- b) importētājam un tiesību īpašniekam nekavējoties tiek paziņots par apturēšanu. Ja importētājs kompetentās iestādēs ir iesniedzis apelācijas sūdzību pret pārtraukšanu, pārtraukšana ir pakļauta nosacījumiem *mutatis mutandis*, kā norādīts 55. pantā;
- c) dalībvalstis atbrīvo tikai valsts iestādes un amatpersonas no atbildības veikt attiecīgus tiesiskās aizsardzības pasākumus, ja darbību veic vai plāno veikt labticīgi.

59. pants

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Nekaitējot citām tiesībām uz darbību, kas ir pieejamas tiesību īpašniekam, un saskaņā ar atbildētāja tiesībām censties panākt tiesu institūcijas veiktu pārbaudi, kompetentajām iestādēm ir

tiesības likt iznīcināt vai atbrīvoties no neatļautajām precēm atbilstoši principiem, kas norādīti 46. pantā. Attiecībā uz precēm ar viltotām firmas zīmēm, iestādes neatļauj neatļauto preču reeksportu neizmainītā veidā vai pakļauj tās citai muitas procedūrai, izņemot izņēmuma gadījumus.

60. pants

De minimis imports

Dalībvalstis var nepieļaut iepriekšminēto nosacījumu piemērošanu attiecībā uz nelieliem preču daudzumiem, kurām nav komerciāls raksturs, kas atrodas ceļotāju personīgajā bagāžā vai tiek sūtītas nelielos iepakojumos.

5. sadaļa

Kriminālprocess

61. pants

Dalībvalstis nodrošina kriminālprocesa un soda naudu piemērošanu vismaz apzinātos preču zīmju viltošanas vai autortiesību pirātisma gadījumos komerciālā mērogā. Iespējamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ietver cietumsodu un/vai naudas sodus, kas ir pietiekoši, lai atturētu no līdzīgas rīcības, atbilstoši naudas sodu apjomam, ko piemēro attiecīga smaguma noziegumiem. Attiecīgos gadījumos iespējamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ietver arī neatļauto preču un jebkuru materiālu un detaļu, kuru izmantošana bijusi neatļautā izstrādājuma pamatā, konfiskāciju un iznīcināšanu. Dalībvalstis var nodrošināt kriminālprocesa un soda naudas, kas piemērojami citos intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma gadījumos, īpaši, ja tie izdarīti apzināti un komerciālā mērogā.

IV NODAĻA

INTEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA TIESĪBU IEGŪŠANA UN UZTURĒŠANA UN AR TĀM SAISTĪTĀS INTER PARTES PROCEDŪRAS

62. pants

1. Dalībvalstis kā nosacījumu intelektuālā īpašuma tiesību iegūšanai un saglabāšanai, ko paredz II nodaļas 2.–6. sadaļa, var pieprasīt ievērot saprātīgas procedūras un formalitātes. Šādas procedūras un formalitātes atbilst šā līguma nosacījumiem.

2. Ja intelektuālā īpašuma tiesību iegūšana ir saistīta ar tiesību piešķiršanu vai reģistrēšanu, dalībvalstis nodrošina, ka piešķiršanas vai reģistrēšanas procedūras, kas ir pakļautas šo tiesību iegūšanas būtisko nosacījumu ievērošanai, atļauj tiesību piešķiršanu vai reģistrēšanu saprātīgā termiņā, tā, lai izvairītos no neattaisnotas aizsardzības termiņa saīsināšanas.

3. Parīzes Konvencijas (1967) 4. pants ir spēkā *mutatis mutandis* attiecībā uz pakalpojumu zīmēm.

4. Procedūras attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību iegūšanu vai saglabāšanu, administratīvu anulēšanu un *inter partes* procedūrām, tādām kā iebildumi, atsauksana un anulēšana, nosaka vispārēji principi, ko reglamentē 41. panta 2. un 3. punkts (ja dalībvalsts likumdošanas akti nodrošina šādas procedūras).

5. Galīgie administratīvie lēmumi jebkurā no procedūrām, kas minētas 4. punktā, ir pakļautas tiesu vai šķietamu tiesu iestāžu pārbaudei. Tomēr nepastāv nekādas saistības dot iespēju pārbaudīt lēmumus neveiksmīgu iebildumu vai administratīvas atcelšanas gadījumos, ar nosacījumu, ka šādu procedūru iemesli ir saistīti ar procedūrām par spēkā neesamību.

pienākumus, tām veicot šīs saistības, un tā var nolemt atteikties no saistībām paziņot par šādiem likumiem un noteikumiem tieši padomei, ja konsultācijas ar WIPO par kopēja reģistra izveidošanu, kurā būtu ietverti šie likumi un noteikumi, ir veiksmīgas. Padome apsver šajā sakarā jebkuru darbību, kas nepieciešama attiecībā uz notifikācijām atbilstoši saistībām saskaņā ar šo līgumu, kas izriet no Parīzes Konvencijas (1967) 6.ter panta nosacījumiem.

3. Katra dalībvalsts ir gatava sniegt, atbildot uz citas dalībvalsts rakstisku lūgumu, tāda satura informāciju, kas minēta 1. punktā. Dalībvalsts, kurai ir iemesls uzskatīt, ka specifisks tiesas vai administratīvs lēmums vai divpusējs līgums intelektuālā īpašuma tiesību jomā ietekmē tās tiesības saskaņā ar šo līgumu, arī var rakstiski lūgt, lai tai tiktu dota pieeja informācijai vai tā tiktu informēta pietiekoši detalizēti par šādiem specifiskiem tiesas vai administratīviem lēmumiem vai divpusējiem līgumiem.

4. Nekas 1., 2. un 3. punktā neprasa dalībvalstīm izpaust konfidencialu informāciju, kas varētu kavēt likuma realizēšanu vai kā citādi būtu pretrunā ar sabiedrības interesēm vai varētu kaitēt noteiktu uzņēmumu (valsts vai privātu) likumīgajām komercinteresēm.

64. pants

V NODAĻA

STRĪDU NOVĒRŠANA UN NOREGULĒŠANA

63. pants

Atklātība

1. Likumi un noteikumi, un galīgie tiesu lēmumi un vispārīgie administratīvie lēmumi, ko dalībvalsts uztur spēkā attiecībā uz šā līguma saturu (intelektuālā īpašuma tiesību iespējas, darbības sfēra, iegūšana, realizēšana un ļaunprātīgas izmantošanas novēršana), tiek publicēti vai, ja šāda publicēšana nav iespējama, padarīti publiski pieejami valsts valodā, tādējādi dodot iespēju valdībām un tiesību īpašniekiem iepazīties ar tiem. Līgumi attiecībā uz šā līguma saturu, kuri ir spēkā starp vienas dalībvalsts valdību vai valdības aģentūru un citas dalībvalsts valdību vai valdības aģentūru, arī tiek publicēti.

2. Dalībvalstis paziņo par saviem likumiem un noteikumiem, kas minēti 1. punktā, TRIPS padomei, lai palīdzētu padomei veikt šā līguma darbības pārbaudi. Padome cenšas mazināt dalībvalstu

Strīdu noregulēšana

1. GATT 1994 XXII un XXIII pantu nosacījumi, kas precizēti un piemēroti "Izskaidrojumā par strīdu noregulēšanu" (*Dispute Settlement Understanding*) ir spēkā attiecībā uz konsultācijām un strīdu noregulēšanu saskaņā ar šo līgumu, ja šeit nav noteikts savādāk.

2. GATT 1994 XXIII panta 1.b) un 1.c) apakšpunkts nav spēkā attiecībā uz strīdu noregulēšanu saskaņā ar šo līgumu piecus gadus no PTO līguma stāšanās spēkā.

3. 2. punktā minētā termiņa laikā TRIPS padome iepazīstas ar tāda veida sūdzībām, kuras paredz GATT 1994 XXIII panta 1.b) un 1.c) apakšpunkts un ir iesniegtas saskaņā ar šo līgumu, ar to darbības sfēru un variācijām, kā arī iesniedz savas rekomendācijas apstiprināšanai Ministru konferencē. Jebkurš Ministru konferences lēmums apstiprināt šādas rekomendācijas vai pagarināt 2. punktā minēto termiņu tiek pieņemts tikai vienbalsīgi, un apstiprinātās rekomendācijas stājas spēkā visās dalībvalstīs bez turpmākā formālā apstiprināšanas procesa.

VI NODAĻA

PĀREJAS PASĀKUMI

65. pants

Pārejas pasākumi

1. Atbilstoši 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem dalībvalstij obligāti jāpiemēro šā līguma nosacījumi pirms vispārējā viena gada termiņa izbeigšanās pēc PTO līguma stāšanās spēkā.

2. Jaunattīstības dalībvalsts ir tiesīga atlikt uz nākošo četru gadu termiņu šā līguma nosacījumu (izņemot 3., 4. un 5. punktu) piemērošanas datumu saskaņā ar 1. punktu.

3. Jebkura dalībvalsts, kura atrodas pārejas procesā no centralizētas plānveida ekonomikas uz brīvā tirgus ekonomiku un kura, veicot tās intelektuālā īpašuma tiesību sistēmas strukturālas reformas, sastopas ar īpašām problēmām, intelektuālā īpašuma likumu un noteikumu sagatavošanā un īstenošanā, arī bauda tiesības atlikt šādu termiņu, kā to paredz 2. punkts.

4. Ciktāl jaunattīstības dalībvalstij ir pienākums saskaņā ar šo līgumu attiecināt preču patenta aizsardzību arī uz tehnoloģijas jomu, kas nav aizsargājama tās teritorijā uz šā līguma piemērošanas laiku šajā dalībvalstī (kā noteikts 2. punktā), tā var atlikt II nodaļas 5. sadaļas nosacījuma par preču patentiem piemērošanu attiecībā uz šādām tehnoloģijas jomām par vēl pieciem gadiem.

5. Dalībvalsts, kas izmanto pārejas periodu saskaņā ar 1., 2., 3. vai 4. punktu, nodrošina, ka jebkuras izmaiņas tās likumos, noteikumos un praksē šajā laikā neizraisa lielāku neatbilstību šā līguma nosacījumiem.

66. pants

Vismazāk attīstītās dalībvalstis

1. Ievērojot vismazāk attīstīto dalībvalstu īpašās vajadzības un prasības, to ekonomiskās, finansiālās un administratīvās grūtības un nepieciešamību pēc elastības, lai radītu dzīvotspējīgu tehnoloģisko bāzi, šādām dalībvalstīm netiek prasīts piemērot šā līguma nosacījumus (izņemot 3., 4. un 5. punktu) desmit gadus no to piemērošanas datuma saskaņā ar 65. panta 1. punktu. TRIPS

padome pēc pienācīgi motivēta lūguma no vismazāk attīstītās dalībvalstis piešķir šādus pagarinājumus.

2. Attīstītās dalībvalstis stimulē uzņēmumus un institūcijas savās teritorijās, lai veicinātu un pamudinātu tehnoloģijas nodošanu vismazāk attīstītām dalībvalstīm, dodot tām iespēju radīt stabilu un dzīvotspējīgu tehnoloģisko bāzi.

67. pants

Tehniskā sadarbība

Lai nodrošinātu šā līguma īstenošanu, attīstītās dalībvalstis pēc attiecīga lūguma un atbilstoši savstarpēji pieņemtiem nosacījumiem, nodrošina tehnisko un finanšu sadarbību par labu jaunattīstības un vismazāk attīstītām dalībvalstīm. Šāda sadarbība ietver palīdzību likumu un noteikumu izstrādē par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību un realizēšanu, kā arī to ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu un atbalstu attiecībā uz iekšzemes dienestu vai aģentūru izveidošanu vai atjaunošanu, kuras attiecīgi nodarbojas ar šiem jautājumiem, ieskaitot personāla apmācību.

VII NODAĻA

INSTITUCIONĀLIE PASĀKUMI: NOBEIGUMA NOSACĪJUMI

68. pants

Ar tirdzniecību saistīto intelektuālā īpašuma tiesību padome (TRIPS padome)

TRIPS padome pārrauga šā līguma darbību un īpaši to, kā dalībvalstis ievēro tajā noteiktās saistības; dod dalībvalstīm iespēju konsultēties par jautājumiem, kas attiecas uz intelektuālā īpašuma tiesību ar tirdzniecību saistītajiem aspektiem. Tā veic arī citus pienākumus, kurus tām uzlikušas dalībvalstis un sniedz jebkuru palīdzību, ko tās lūdz strīdu noregulēšanas procedūru kontekstā. Veicot savas funkcijas, TRIPS padome var konsultēties ar un censties iegūt informāciju no jebkuriem avotiem, ko tā uzskata par nepieciešamiem. Konsultācijās ar WIPO padome viena gada laikā kopš tās pirmās sanāksmes cenšas noteikt attiecīgus pasākumus sadarbībai ar šīs organizācijas institūcijām.

69. pants

Starptautiskā sadarbība

Dalībvalstis vienojas par sadarbību savā starpā, lai nepieļautu intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumus preču starptautiskajā

tirdzniecībā. Šajā nolūkā tās izveido un paziņo par kontaktorganizācijām savā administrācijā un ir gatavas informācijas apmaiņai par tirdzniecību ar neatļautām precēm. Tās īpaši veicina informācijas apmaiņu un sadarbību starp muitas iestādēm attiecībā uz tirdzniecību ar viltotu preču zīmju izstrādājumiem un pirātiskām autortiesību precēm.

70. pants

Esošā satura aizsardzība

1. Šis līgums neuzliek saistības attiecībā uz darbību, kas notikusi pirms līguma piemērošanas brīža attiecīgajā dalībvalstī.

2. Ja šis līgums neparedz citādi, šis līgums uzliek saistības attiecībā uz visu saturu, kas eksistē šā līguma piemērošanas brīdī attiecīgajā dalībvalstī un kurš ir aizsargāts šajā dalībvalstī minētajā brīdī, vai kurš atbilst vai turpmāk varētu atbilst aizsardzības kritērijiem saskaņā ar šā līguma noteikumiem. Attiecībā uz šo punktu un 3. un 4. punktu autortiesību saistības attiecībā uz esošajiem darbiem tiek noteiktas vienīgi saskaņā Bernes Konvencijas (1971) 18. pantu, un saistības attiecībā uz fonogrammu producentu un esošo ierakstu izpildītāju tiesībām tiek noteiktas vienīgi saskaņā ar Bernes Konvencijas (1971) 18. pantu, izmantojot šā līguma 14. panta 6. punktā ietvertos piemērojamības nosacījumus.

3. Nepastāv nekādas saistības tāda satura aizsardzības atjaunošanā, kurš šā līguma piemērošanas brīdī minētajā dalībvalstī ir nonācis valsts īpašumā.

4. Kas attiecas uz jebkuru darbību attiecībā uz specifiskiem objektiem, kuri ietver sevī aizsargāto saturu, kas kļūst neatļauts saskaņā ar likumdošanas noteikumiem atbilstoši šim līgumam, un kura bija sāktā vai attiecībā uz kuru ir veiktas ievērojamas investīcijas, pirms šī dalībvalsts akceptēja PTO līgumu, jebkura dalībvalsts var noteikt tiesību īpašnieka rīcībā esošo tiesiskās aizsardzības līdzekļu ierobežošanu, attiecībā uz šādas darbības turpinājumu pēc šā līguma piemērošanas brīža šajā dalībvalstī. Šādos gadījumos dalībvalsts vismaz nodrošina tainsnīgas kompensācijas izmaksu.

5. Dalībvalstij nav obligāti jāpiemēro 11. panta un 14. panta 4. punkta nosacījumi attiecībā uz oriģināliem un kopijām, kas nopirkti pirms šā līguma piemērošanas šajā dalībvalstī.

6. Dalībvalstīm netiek pieprasīts piemērot 31. pantu vai 27. panta 1. punkta prasību, ka patenta tiesības var izmantot bez diskriminācijas (attiecībā uz tehnoloģijas jomu) bez tiesību īpašnieka

atļaujas, ja atļauju šādi izmantošanai ir devusi valdība, pirms bija zināms šā līguma datums.

7. Ja intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība ir atkarīga no reģistrēšanas, iesniegumus par aizsardzību, par kuriem nav izņemts šā līguma piemērošanas datumā attiecīgajā dalībvalstī, atļauj papildināt, lai pieprasītu atlīdzību par jebkuru pārspīlētu aizsardzību, kura paredzēta saskaņā ar šā līguma nosacījumiem. Šādi papildinājumi neietver jaunu saturu.

8. Ja dalībvalsts uz PTO līguma spēkā stāšanās brīdi nenodrošina patenta aizsardzību farmaceitiskām un lauksaimniecības ķīmiskajām precēm proporcionāli tās saistībām saskaņā ar 27. pantu, šī dalībvalsts:

- a) neskatoties uz VI nodaļas nosacījumiem, nodrošina no PTO līguma spēkā stāšanās brīža līdzekli, ar kura palīdzību var iesniegt pieteikumu šādu izgudrojumu patentēšanai;
- b) apņemas attiecināt uz šiem iesniegumiem patentēšanas kritērijus šā līguma piemērošanas dienā, kā norādīts šajā līgumā, tā, it kā šie kritēriji būtu bijuši piemēroti iesniegšanas dienā šajā dalībvalstī vai, ja prioritāte ir iespējama un pieprasīta, tad iesnieguma prioritātes datumā;
- c) nodrošina patenta aizsardzību atbilstoši šim līgumam, sākot no patenta piešķiršanas un uz atlikušo patenta termiņu, skaitot no iesniegšanas dienas atbilstoši šā līguma 33. pantam, tiem iesniegumiem, kuri atbilst aizsardzības kritērijiem, kas minēti b) apakšpunktā.

9. Ja prece ir saistīta ar patenta piemērošanu dalībvalstī atbilstoši 8.a) punktam, neskatoties uz VI nodaļas nosacījumiem, tai tiek piešķirtas ekskluzīvas mārketinga tiesības uz pieciem gadiem pēc mārketinga apstiprinājuma iegūšanas šajā dalībvalstī vai līdz preces patenta piešķiršanai vai noraidīšanai šajā dalībvalstī (īsakajā no termiņiem), ar nosacījumu, ka pēc PTO līguma stāšanās spēkā citā dalībvalstī ir iesniegts patenta iesniegums, piešķirts patents šai precei un iegūts apstiprinājums reklāmai.

71. pants

Pārskats un grozījumi

- 1. TRIPS padome pārskata šā līguma īstenošanu pēc 65. panta 2. pantā minētā pārejas perioda izbeigšanās. Padome, ņemot vērā

tās gūto pieredzi īstenošanā, pārskata to pēc diviem gadiem un turpmāk dara to identiskos intervālos. Padome var veikt šādus pārskatus, arī balstoties uz jebkurām atbilstošām jaunām izmaiņām, kuras varētu attaisnot izmaiņas vai grozījumus šajā līgumā.

2. Grozījumus, kuri kalpo vienīgi tam, lai pielāgotos augstākam iegūto un spēkā esošo intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības līmenim, ko nosaka citi daudzpusējie līgumi un ko saskaņā ar šiem līgumiem akceptējušas visas PTO dalībvalstis, var nosūtīt Ministru konferencei, rīkojoties atbilstoši PTO līguma X panta 6. punktam, pamatojoties uz vienprātīgu ierosinājumu no TRIPS padomes.

72. pants

Atrunas

Attiecībā uz jebkuriem šā līguma nosacījumiem nedrīkst attiecināt atrunas bez citu dalībvalstu piekrišanas.

73. pants

Nodrošinājuma izņēmumi

Nekas šajā līgumā netiek iztulkots kā tāds, kas:

- a) pieprasa dalībvalstīm sniegt jebkuru informāciju, kuras izpaušanu tā uzskata par pretrunā esošu ar tā būtiskām drošības interesēm; vai
- b) attur dalībvalsti no jebkuras rīcības, kuru tā uzskata par nepieciešamu tās būtisku drošības interešu aizsardzībai;
 - i) attiecas uz kodolmateriāliem vai materiāliem, no kuriem tie ir atvasināti;
 - ii) attiecas uz ieroču, munīcijas un militārā inventāra pārvadāšanu un citu preču un materiālu pārvadāšanu, kāda tiek veikta (tieši vai netieši) lai apgādātu militāru formējumu;
 - iii) veikta kara laikā vai citos starptautisko attiecību krīzes situācijās, vai
- c) attur dalībvalsti no jebkuras rīcības atbilstoši tās saistībām starptautiskā miera un drošības uzturēšanā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Hartu.